

О.А. Ігнатюк

**ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ПРОЕКТУВАННЯ МЕТОДИК
НАВЧАННЯ У МАГІСТРАНТІВ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ**

Актуальність і постановка проблеми. Професійну діяльність викладача за своїм характером в наукових дослідженнях давно й однозначно віднесено до творчих видів діяльності, яка вважається доволі нелегкою працею. Розгляд цих питань, їхнє обґрунтування знаходимо у працях видатних мислителів і педагогів різних епох (М. Бердяєв, А. Дістерверг, І. Кант, П. Каптерев, Я. Коменський, М. Ломоносов, А. Макаренко, Й.–Г. Песталоцці, М. Пирогов, Г. Сковорода, В. Сухомлинський, Л. Толстой, К. Ушинський, С. Франк та ін.).

Складність професійної діяльності викладача виявляється в різноманітті не тільки компонентів і взаємозв'язків між ними, але і їхніх взаємозв'язків між цими компонентами й зовнішнім середовищем. На цих положеннях наголошують у своїх наукових працях А. Алексюк, О. Гура, В. Гриньова, І. Зязюн, М. Євтух, О. Іонова, В. Кремень, В. Кудін, В. Лозова, І. Прокопенко, О. Романовський, С. Сисоева, О. Сухомлинська, Т. Сущенко, А. Сущенко та інші дослідники. Викладацька діяльність нерозривно пов'язана із творчістю. Практично при проведенні кожного заняття доводиться щось корегувати, як у змісті навчального матеріалу, так і в методиці навчання. Невипадково, що проведене заняття щоразу виходить новим. Дійсно, педагог стає майстром своєї справи, професіоналом по мірі того, як він освоює й розвиває педагогічну діяльність, опановує педагогічний капітал, визнає педагогічні цінності. Зазначимо, що більшість викладачів технічного університету не мають базової педагогічної освіти і набувають своєї професійної майстерності (у тому числі педагогічної) протягом багатьох років професійної (викладацької) діяльності.

За умов сьогодення в новітніх планах підготовки фахівців у ВТНЗ з метою поліпшення підготовки викладацьких кадрів започатковано вивчення відповідних дисциплін: “Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності”, “Психолого-педагогічний практикум”, “Основи педагогіки вищої школи”, “Методика викладання технічних дисциплін” (для слухачів магістерських програм інженерно-технічного і управлінського профілю) та “Основи педагогіки вищої школи” (для аспірантів технічного університету). На кафедрі педагогіки і психології управління соціальними системами вже восьмий рік функціонує магістратура “Педагогіка вищої школи” (друга вища освіта), після закінчення якої слухачам присвоюється кваліфікація “викладач технічних університетів та вищих навчальних закладів”. На базі методичного відділу НТУ “ХПІ” щорічно функціонують до 25 семінарів та інших форм занять, що спрямовані на активізацію роботи з удосконалення педагогічної майстерності викладачів; організуються конференції, виставки науково-методичної літератури, школи-семінари тощо. Отже, усі поймаєні заходи сприяють розвитку творчого потенціалу педагогічних працівників, виявленню, узагальненню і поширенню кращого педагогічного досвіду.

На сьогодні в педагогіці триває перехід освіти від моделі, центром якої є викладач, до моделі самостійного здобування знань, яка сфокусована на студентові (С.М. Амеліна, О.Е. Коваленко, М.І. Лазарєв, В.А. Петрук, О.Г. Романовський, І.В. Соколова та ін. [1, 7-9, 13 та ін.]). Навчання стає таким саме важливим, як і викладання. Сучасна педагогіка відмовляється від “авторитарного управління”, в якому студент є “об’єктом” керівних впливів, і переходить до системи організації і стимулювання пізнавальної самостійності суб’єкта – студента, створення умов для творчості, до навчання творчістю, педагогіки співпраці (В.Г. Коваленко, О.Б. Коломієць, О.Л. Коношевський, О.П. Попова, В.К. Щербіна та ін.) [6, 8, 12 та ін.].

Для подолання кризових явищ, нездоланих цілком у всіх сферах суспільства, що здійснює демократичні перетворення, робиться акцент на необхідності підготовки не просто фахівців, а фахівців-професіоналів, і професіоналів з високим не тільки професійним, але й насамперед особистісним, лідерським, професійним потенціалом.

Мета статті полягає у розкритті сутності компетентності з проектування методик навчання магістрантів - майбутніх викладачів технічних університетів, спрямованої на формування конкурентноздатних фахівців в умовах інноваційного розвитку суспільства.

Основна частина роботи. Вирішення проблем професійної підготовки будь-якого майбутнього фахівця, у тому числі й інженерно-технічного профілю, багато в чому залежить від адекватності та ефективності вибраних засад організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. При підготовці магістрантів університету як майбутніх викладачів при викладанні психолого-педагогічних дисциплін, спрямованих на здобуття знань з основ педагогіки вищої школи, формування різних видів педагогічної компетентності (у тому числі компетентності з проектування методики навчання), зазначалось, що особливого перегляду та переосмислення потребує підхід до використання педагогічних технологій. Саме останні треба розглядати як системний, концептуальний, об’єктивний, інваріантний опис діяльності викладача і студента, спрямований на досягнення освітньої мети. З огляду на те що технології є педагогічною діяльністю, яка максимально реалізовує в собі закони навчання, виховання й розвитку особистості і тому забезпечує її кінцеві результати, проблеми підготовки сучасних фахівців неможливо обійти стороною, насамперед питання, що стосуються застосування педагогічних технологій, як традиційних, так і нових. Сьогодні будь-яка діяльність може бути чи технологією, чи мистецтвом. З мистецтва, що ґрунтується на інтуїції, усе починається, а технологією, що ґрунтується на закономірностях науки, завершується.

Традиційно склалося, що викладач технічного вищого навчального закладу не має базової освіти педагога і приходить у викладання через науку, закінчивши аспірантуру, де вивчається і здається курс педагогіки і психології, захистивши дисертаційну роботу з обраної наукової спеціальності. Педагогічна майстерність напрацьовується роками завдяки досвіду викладацької роботи. Нерідко педагогічні технології асоціюються лише з технологіями навчання, а саме технологіями навчально-пізнавальної діяльності та її управлінням.

Експертна оцінка переважного використання педагогічних технологій у процесі підготовки студентів в умовах технічного університету (за результатами оцінювання магістрантів)

Класифікаційні ознаки	Педагогічні технології
Характер освіти і структури	Навчальні, виховні, загальноосвітні, професійні, гуманістичні, технократичні
Організаційні форми	Індивідуально-групові, диференційоване навчання
Підхід до особистості учня	Авторитарні, особистісно орієнтовані, технології педагогічного співробітництва
Напрямок модернізації існуючої традиційної системи	Цілісні технології авторських шкіл, дидактичне реконструювання матеріалу
Категорія студентів	Масова технологія, технології роботи з обдарованими студентами

Експертна оцінка (таблиця) показала, що саме на зазначених вище технологіях і загострюють свою увагу багато наших викладачів, нерідко віддаючи перевагу окремим їх видам, а не використовують системний підхід і не розглядають їх у комплексі. Так, сучасні педагогічні технології, що знаходять своє застосування у підготовці майбутніх фахівців в умовах технічного університету, можна класифікувати: **за організаційною формою** (класно-урочні; академічні; індивідуальні; групові; диференційоване навчання тощо); **за типом управління пізнавальною активністю** (класичне лекційне навчання; навчання за книгою; навчання за допомогою ТЗН; система малих груп; комп'ютерне навчання; програмоване навчання тощо); **за підходом до особистості** (особистісно орієнтовані; технології співробітництва тощо); **за домінуючим методом** (евристичні, творчі; діалогічні; проблемні, пошукові; ігрові; програмоване навчання тощо); **за напрямком модернізації існуючої традиційної системи** (на засадах гуманізації, гуманітаризації і фундаменталізації; на основі методичного і дидактичного реконструювання матеріалу; на основі ефективності організації та управління тощо).

Зазначимо, що при вивченні дисциплін “Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності” магістранти – майбутні викладачі ВТНЗ набували компетентності з проектування методик навчання, розуміючи, що *педагогічні технології* в підготовці сучасних фахівців (інженерно-технічного профілю) варто розглядати як систему психологічних, педагогічних, дидактичних, методичних процедур взаємодії викладачів і студентів, з урахуванням їхніх здібностей і нахилів, спрямованих на проектування та реалізацію змісту, методів, форм і способів навчання, адекватних цілям освіти, змісту майбутньої діяльності й вимогам до професійно важливих якостей сучасних фахівців.

До таких технологій належать: метод проблемного навчання; модульне навчання; розвиваюче навчання; контекстне навчання; діалогові технології; ділові ігри; моделювання ситуацій; тренінги; технології самоменеджменту. Варті уваги технології управління пізнавальною діяльністю. Серед них: класичне лекційне навчання, система малих груп, програмоване навчання, комп'ютерне навчання тощо.

При викладанні дисциплін “Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності” слухачам було запропоновано розглянути різні підходи до визначення функцій професійної підготовки майбутнього фахівця в теорії вищої освіти. На цих засадах магістранти розглядали підготовку студента в умовах технічного університету як складну

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

динамічну систему, якій властиві певні функції, що забезпечують її стійке існування. Ці функції умовно можна поділити, *по-перше*, на внутрішні (освітня, розвиваюча, виховна), що відбивають можливості самої системи професійної підготовки, взаємозв'язок і взаємозалежність її окремих компонентів; *по-друге*, на зовнішні (координувальна та інтегрувальна), що показують відношення професійної підготовки фахівця до компонентів системи освіти в цілому, їхню взаємодію та закономірні зв'язки.

Формування магістрантами компетентності з проектування методик навчання базувалося на з'ясуванні сутності цієї характеристики. Зазначалось, що донедавна проектування пов'язували переважно з інженерною діяльністю і розуміли як підготовчий етап виробничої діяльності. Сьогодні проектування розглядається як особливий вид діяльності, який відрізняється як від власне наукової, так і від виробничої діяльності, а сфера його застосування охоплює всі ланки суспільства, включаючи і систему професійної підготовки майбутніх інженерів. Ключовою характеристикою інтелектуально-ігрової практики (ІП) є зосередженість на особистості майбутнього фахівця (інженера, менеджера тощо), який навчається у технічному університеті. Саме особистість є активним суб'єктом навчальної діяльності з усвідомленим ставленням до способу організації цієї діяльності. Алгоритм освітніх дій студентів будується на цілеспрямованій взаємодії викладача й студента, що враховує мотивацію й індивідуальні особливості студентів, дозволяє кожному з них скласти свій конкретний план дій і керуватися ним, має на увазі рефлексію своїх дій. Навчальні проекти забезпечують перехід від теоретичних знань до їхнього практичного застосування, сприяють розвитку творчої самостійності й ініціативи на основі формування креативного мислення, що значно розширює можливості навчального процесу у ВТНЗ й відповідно підвищує рівень загальної культури майбутніх випускників.

Під час викладання інтегрованих психолого-педагогічних курсів магістрантам було запропоновано завдання, яке стосувалося проектування моделей розвитку професійно значущих якостей майбутнього інженера з метою формування його ефективної професійної ролі на підставі ігрової практики і побудови індивідуальної траєкторії особистісно-професійного розвитку. Процедура вибору технології відбувалася відповідно до наявних можливостей і повинна була відповідати меті й завданням навчального процесу. Враховувалась також і її можливість модифікації у процесі реалізації. Майбутні викладачі набували педагогічного досвіду і розуміли, що вибір проекту технології навчання може визначатися: *по-перше*, оцінкою ситуації і власних засобів; *по-друге*, значущістю діяльності викладача з огляду на особистісний досвід; *по-третє*, типом відношення технології до мети; *по-четверте*, впливом стереотипів методичної діяльності викладача.

Діалогічна форма занять дозволила встановити зв'язок зі слухачами курсів і виявити розуміння майбутніми викладачами функцій, які повинен виконувати викладач під час організації навчального процесу, головна мета якого – підготовка майбутнього інженера до професійної діяльності, розвитку свого особистісно-професійного потенціалу. Виокремлюємо такі функції: цілепокладання, проектувальна, конструктивна, управління, організаційна і комунікативна. Обговорення виконаних завдань привертало магістрантів до висновку, що результат навчання за обраною технологією підлягає оцінюванню якості підготовки, визначенню: чи досягнуто мету, сформована готовність студента до професійної діяльності? Для цього мають бути розроблені критерії, за якими технологія може визнаватися прийнятною. У нашому випадку це була інтегрована оцінка, яка складалася із спостережень викладача та експертів, самооцінки, яку визна-

чали самі студенти, а також діагностування, що відбувалося протягом усього періоду підготовки на підставі відомих методик.

Отже, під час викладання основ педагогіки вищої школи майбутні викладачі дійшли висновку, що формування компетентності з проектування методики навчання магістрантами повинно базуватися на розумінні й здійсненні освітніх цілей та застосуванні комплексного підходу, який має враховувати такі положення:

по-перше, базуватися на особистісно орієнтованому підході до особистості студентів і технологія педагогічного співробітництва. А. Дистерверг зазначав, що “ розвиток та освіта ні одній людині не можуть бути даними або повідомленими. Усякий, хто воліє до них прилучитися, повинен досягти цього власною діяльністю, власними силами, власною напругою. Зовні він може отримати тільки збудження... Тому самодіяльність – засіб та одночасно результат освіти” [2, с.118].

Об’єктом педагогічного управління стає особистість вихованця, студента. У широкому розумінні це особистість, яка, з одного боку, є об’єктом виховної взаємодії з певною особою (вихователь, викладач, батьки) або соціальним оточенням (сім’єю, творчим, трудовим, спортивним або навчальним колективом). З іншого боку, він є суб’єктом самовиховної діяльності, йому належить активна роль у формуванні своїх особистісних якостей. Не можна не погодитись із твердженням, що людина, особистість виховується у процесі діяльності. Під впливом середовища та спеціально організованих умов у нього формуються певні риси особистості, які закріплюються в поведінці, вчинках та діях.

Значна увага в інтегрованій психолого-педагогічній підготовці магістрантів університету - майбутніх викладачів приділяється й удосконаленню *технології педагогічної взаємодії у системі “викладач - студент”*, оскільки така педагогічна взаємодія розглядається як дуже важливий і невід’ємний складник педагогічного процесу, який забезпечує отримання високих освітніх результатів. При зазначеному підході заняття перетворюються з простого передавання інформації на ділову, доброзичливу, спільну співпрацю, яка спрямована на досягнення високоефективного результату – мети навчального процесу. Варто зазначити, що такій *організації міжособистісної педагогічної взаємодії притаманні такі риси*: взаєморозуміння обох суб’єктів педагогічної взаємодії, усвідомлення спільних інтересів і необхідності творчої співпраці; побудова співпраці на принципах доброзичливості й довіри; формування позитивної емоційної направленості; взаємодопомога у переборенні труднощів, що виникають; об’єктивність у взаємних оцінках; дотримання принципів загальної культури стосунків і спілкування тощо.

Викладач і учень взаємодіють між собою в рамках організованої системи відносин, у якій викладач здійснює керівництво. Утілюючи на практиці чітко вивірені стратегічні та тактичні цілі, він формує “суб’єкт - суб’єктні” взаємини. Можна припустити, що найбільш оптимальними умовами, коли може розвинути і розкритися потенціал майбутнього фахівця, треба вважати такі, коли викладач був би перш за все особистістю, мав високий інтелектуальний, моральний і фізичний рівень, глибокі психолого-педагогічні знання, розуміння особистості своїх вихованців. Тобто необхідна особистість професіонала, яка, володіючи педагогічною майстерністю, постійно відчуває потребу в поповненні знань, пошуку нових рішень, творчості в роботі, самовдосконаленні. Але чи не однією з головних якостей, притаманних особистості викладача, який орієнтується на формування всебічної гармонійної особистості майбутнього лідера і фахівця в різних галузях, відповідно до сучасних вимог ринку праці та суспільства, є розуміння

та володіння ним технологією педагогічної комунікації. Саме ця технологія обумовлює педагогічно доцільні взаємини між викладачами та вихованцями. Вони підпорядковані досягненню виховного результату та будуються на добровільному визнанні вихованцем авторитету, прав, знань та досвіду викладача, його лідерства. Це виявляється в прагненні вихованця вчитися у викладача, спілкуватися з ним, наслідуючи його [3, 14];

по-друге, необхідна модернізація існуючої системи підготовки, що базується на основі дидактичного реконструювання матеріалу і впровадженні цілісних технологій авторських шкіл, наприклад, за методом Лозанова-Шаталова, навчання великим блоком. Швидко зростання обсягу інформації, що спостерігається в природничо-наукових та технічних галузях, висуває перед кожним викладачем питання щодо пошуку ефективних методів передавання значної кількості важливої інформації. Тому, щоб правильно вибрати найбільш раціональні методи передавання інформації та її засвоєння, виникає необхідність систематизації та структурування матеріалу, проведення глибоких досліджень. Матеріал не має містити зайву інформацію. Повинно мати місце не просте скорочення обсягу інформації, а зміна його структури та концентрації уваги. З цього приводу дуже слушно зазначає А. Мелецинек, вказуючи, що "... слід не виключати застаріле й включати нове, а необхідно використовувати взаємозв'язок, що існує між старим і новим, виключаючи дублювання та скорочуючи тим самим обсяг матеріалу" [11, с. 32].

При викладанні курсів з основ педагогіки вищої школи особливо акцентується на тому, що технологія виховання – це цілеспрямований систематичний вплив педагога на студента як суб'єкта процесу з метою оволодіння основами педагогічних знань, вироблення певних умінь та навичок з урахуванням системи наукових принципів до програмування процесу навчально-виховної діяльності, використання у навчальній практиці найбільш ефективних методів і прийомів для розвитку психолого-педагогічного мислення [3-5];

по-третьє, має бути врахована категорія особистостей, які навчаються. Для студентів з високим потенціалом варто було б запропонувати технології роботи з обдарованими студентами; застосувати диференційоване навчання: індивідуальне чи в малих групах, модульно-рейтингове навчання. Відомо, що виховання й освіта є невід'ємними складниками у процесі формування особистості. Неможливо виховувати не передаючи знання, усяке ж знання діє виховуючи. У такому контексті слушно звучать такі слова: "... виховання є впливом однієї людини на іншу з метою примусити того, кого виховують, засвоїти відомі моральні звички" (Л.М. Толстой, [15, с.409]).

У світлі нової парадигми освіти й ідей гуманізації усе більше затверджується індивідуально-ціннісний підхід до виявлення сутності змісту освіти. З урахуванням такого підходу до підготовки інженерів в умовах технічного університету як найважливіший етап розвитку системи освіти розглядається модульне навчання. Наприклад, у психолого-педагогічних дослідженнях, проведених в НТУ "ХП" (2009-2012 рр.) розглядаються дидактичні особливості модульної організації процесу педагогічної підготовки магістрантів інженерно-технічного профілю на прикладі розроблених за активною участі автора інтегрованих спецкурсів "Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності", "Психолого-педагогічний практикум", "Основи педагогіки вищої школи". Показано, що кожен навчальний модуль є інтеграцією різних видів і форм навчання, підпорядкованих загальній темі навчального курсу. Він дає можливість логічно і компактно згрупувати навчальний матеріал, уникаючи повторень усередині курсу. У про-

цесі підготовки студентам можуть бути запропоновані репродуктивний і проблемно-пошуковий види організації модульного навчання [3, 10].

Зміст модульного навчання містить опанування нових знань і технологій дослідження. Кожен студент у міру засвоєння матеріалу проходить етапи поточного контролю. Для оцінки знань використовується більш прогресивна методика – усі результати, досягнуті на кожному етапі контролю, оцінюються в балах. Усі набрані бали було підсумовано, і саме вони утворювали загальний індекс студента. У цьому випадку метою студента стає одержання максимальної кількості балів, що може бути основою отримання заліку чи іспиту “автоматично”. Обговорюючи переваги модульного навчання, важливо зазначити: гнучкість структури, дидактично обгрунтоване узгодження всіх видів навчального процесу всередині модулів, ефективність контролю засвоєння знань, швидку диференціацію студентів за рівнем знань, можливість набуття великого обсягу знань і умінь за короткий термін навчання;

по-четверте. Як відомо, теорія без практики сліпа. Тому необхідно передбачити виділення годин на практичні й семінарські заняття з проведенням ділових ігор, тренінгів. Психолого-педагогічні дослідження довели, що ділові ігри, тренінги, взагалі практичні заняття активізують та викликають увагу студентів. Особливо вона підсилюється, якщо в ролі викладача виступає студент з групи як його дублер. Безумовно, дублер повинний бути достатньо підготовленим до проведення заняття. Під час такого спілкування він опановує деякі таємниці і управлінської, і викладацької майстерності. Опитування серед студентів довело, що їм такі форми проведення занять подобаються. У них студент може виявити свої творчі здібності, більше розкритися, а викладач – побачити самого студента як особистість, а не загальну масу, внести корегування в індивідуальне навчання кожного студента [3, 4];

по-п'яте, особливо треба звернути увагу на проходження виробничої практики в різних фірмах і організаціях міста. Останнім часом виробнича практика ігнорується або вона перетворюється на формальність. Утім участь у ній дозволяє відпрацювати нагромаджені знання, удосконалити свої навички та вміння, що також сприяє розвитку і реалізації особистісного й професійного потенціалу. На наш погляд, подібні заходи будуть сприяти здійсненню освітньої мети – формуванню готовності до професійної діяльності й професійного самовдосконалення майбутнього інженера, розвитку та реалізації його особистісно-професійного потенціалу.

Підбиваючи підсумки наголосимо, що в контексті педагогічної підготовки магістрантів інженерно-технічного профілю треба зробити акценти на тому, що необхідно формувати в них готовність до педагогічної діяльності, розуміння її структури та сутності, володіння різними видами компетентностей, серед яких має бути сформованою і компетентність проектування методик навчання. Майбутні викладачі технічних університетів мають розуміти, що педагогічні технології варто вважати не застиглою схемою навчального процесу, не готовими шаблонами і стереотипами, а системою психологічних, загальнопедагогічних, дидактичних, методичних процедур взаємодії педагогів і студентів з урахуванням їхніх здібностей і схильностей, спрямованих на проектування і реалізацію змісту, методів, форм і засобів навчання, адекватних цілям освіти, змісту майбутньої діяльності та вимогам до майбутніх фахівців.

Список літератури: 1. *Амеліна С. М.* Теоретико-методичні основи формування культури професійного спілкування студентів вищих аграрних навчальних закладів: Дис...д-ра пед.наук: 13.00.04 / Амеліна Світлана Миколаївна. – Х., 2008. – 563 с.

2. *Дистерверг А.* Избранные педагогические сочинения. – М., 1956. – С. 118.
3. *Ігнатюк О. А.* Формування готовності майбутнього інженера до професійного самовдосконалення: теорія і практика: Монографія. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2009. – 432 с.
4. *Ігнатюк О. А.* Творчі підходи до управлінської підготовки національної гуманітарно-технічної еліти // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2002. – №2. – С. 75–84.
5. *Ігнатюк О. А.* Технологія формування професійно значущих якостей у системі соціально-гуманітарної підготовки інженерів // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2006. – №4. – С. 75–84.
6. *Коваленко В. Г.* Модульно-рейтингове навчання як засіб індивідуалізації навчального процесу у вищому технічному закладі: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.09 / В. Г. Коваленко. – Луцьк, 2005. – 20 с.
7. *Коваленко Е. Э.* Дидактические основы профессионально-методической подготовки преподавателей специальных дисциплин: Дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Коваленко Елена Эдуардовна. – Харків, 1999. – 407 с.
8. *Коломієць О. Б.* Педагогічне забезпечення культурологічної складової у підготовці студентів технічних вищих навчальних закладів: Автореф. дис...канд. пед. наук: 13.00.04 / О. Б. Коломієць. – К., 2004. – 20 с.
9. *Лазарев М. І.* Теоретичні і методичні засади моделювання змісту загальноінженерних дисциплін для технологій навчання студентів: Автореф. дис...д-ра пед. наук: 13.00.04 / М. І. Лазарев. – Харків, 2004. – 37 с.
10. *Матвеева Т.* Инновационная образовательная технология формирования базовых компетенций студентов // Высшее образование в России. – 2007. – № 7. – С. 28–32.
11. *Мелещук А.* Инженерная педагогика: Учеб. пособ. – М.: МАДИ, 1998. – 185 с.
12. *Попова О.П.* Розвиток творчого потенціалу майбутнього інженера в процесі професійної підготовки у вищому технічному навчальному закладі: Автореф. дис...канд. пед. наук: 13.00.04 / О.П.Попова. – Запоріжжя, 2009. – 24 с.
13. *Романовский А.Г.* Формирование конкурентоспособного специалиста как стратегическая задача философии современного образования // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2008. – №3. – С. 3–9.
14. Педагогіка управління: Навч. посіб. / Товажнянський Л.Л., Романовський О.Г., Пономарьов О. С., Черваньова З.О. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2003. – 408 с.
15. *Толстой Л.Н.* Педагогические сочинения. – 2-е изд. – М., 1958. – С. 409.

Bibliography (transliterated): 1. Amelina S. M. Teoretiko-metodichni osnovi formuvannja kul'turi profesijnogo spilkuvannja studentiv vivih agrarnih navchal'nih zakladiv: Dis...d-ra ped.nauk: 13.00.04 / Amelina Svitlana Mikolaïvna. – H., 2008. – 563 s. 2. Disterverg A. Izbrannye pedagogicheskie sochinenija. – M., 1956. – S. 118. 3. Ignatjuk O. A. Formuvannja gotovnosti majbutn'ogo inzhenera do profesijnogo samovdoskonalennja: teorija i praktika: Monografija. – Harkiv: NTU “HPI”, 2009. – 432 s. 4. Ignatjuk O. A. Tvorchi pidhodi do upravlins'koï pidgotovki nacional'noï gumanitarno-tehnicnoï eliti // Teorija i praktika upravlinnja social'nimi sistemami. – 2002. – №2. – S. 75–84. 5. Ignatjuk O. A. Tehnologija formuvannja profesijno znachuwih jakostej u sistemi social'no-gumanitarnoï pidgotovki inzheneriv // Teorija i praktika upravlinnja social'nimi sistemami. – 2006. – №4. – S. 75–84. 6. Kovalenko V. G. Modul'no-rejtingove navchannja jak zasib individualizaciï navchal'nogo procesu u viwomu tehnicnomu zakladi: Avtoref. dis... kand. ped. nauk: 13.00.09 / V. G. Kovalenko. – Luc'k, 2005. – 20 s. 7. Kovalenko E. Je. Didakticheskie osnovy professional'no-metodicheskoy podgotovki prepodavatelej special'nyh disciplin: Dis... d-ra ped. nauk: 13.00.04 / Kovalenko Elena Jeduardovna. – Harkiv, 1999. – 407 s. 8. Kolomic' O. B. Pedagogichne zabezpečennja kul'turologichnoï skladovoï u pidgotovci studentiv tehnicnih vivih navchal'nih zakladiv: Avtoref. dis...kand. ped. nauk: 13.00.04 /

- О. В. Колومیєць, – К., 2004. – 20 с. 9. Lazarev M. I. Teoretichni i metodichni zasadi modeljuvannja zmistu zagal'noinzhenernih disciplin dlja tehnologij navchannja studentiv: Avtoref. dis...d-ra ped. nauk: 13.00.04 / M. I. Lazarev. – Harkiv, 2004. – 37 с. 10. Matveeva T. Innovacionnaja obrazovatel'naja tehnologija formirovanija bazovyh kompetencij studentov // Vysshee obrazovanie v Rossii. – 2007. – № 7. – S. 28–32. 11. Melecinek A. Inzhenernaja pedagogika: Ucheb. posob. – M.: MADI, 1998. – 185 с. 12. Popova O.P. Rozvitok tvorchogo potencialu majbutn'ogo inzhenera v procesi profesijnoi pidgotovki u viwomu tehničnomu navchal'nomu zakladi: Avtoref. dis...kand. ped. nauk: 13.00.04 / O.P.Popova. – Zaporizhzhja, 2009. – 24 с. 13. Romanovskij A.G. Formirovanie konkurentosposobnogo specialista kak strategičeskaja zadacha filosofii sovremennogo obrazovanija // Teorija i praktika upravlinnja social'nimi sistemami. – 2008. – №3. – S. 3– 9. 14. Pedagogika upravlinnja: Navch. posib. / Tovazhnjans'kij L.L. , Romanovskij O.G. , Ponomar'ov O. S. , Chervan'ova Z.O. – Harkiv: NTU “HPI”, 2003. – 408 с. 15. Tolstoj L.N. Pedagogičeskie sochinenija. – 2-e izd. – M., 1958. – S. 409.

О.А. Игнатюк

ФОРМИРОВАНИЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПО ПРОЕКТИРОВАНИЮ МЕТОДИК ОБУЧЕНИЯ У МАГИСТРАНТОВ ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ

Статья посвящена проблемам подготовки магистрантов инженерно-технического профиля как будущих преподавателей высшей школы. В поле зрения находятся вопросы целенаправленной педагогической деятельности, направленной на формирование конкурентоспособных инженеров. Обсуждаются теоретико-методические основы профессионально-педагогической деятельности преподавателей технических университетов в условиях инновационного развития общества.

Ключевые слова: высшая школа, конкурентоспособность инженера, магистрант, методики обучения, педагогические технологии, профессионально-педагогическая деятельность, преподаватель технического университета, формирование профессионала.

O. Ignatyuk

FORMATION OF COMPETENCE ON PLANNING TECHNIQUES OF TEACHING FOR MASTERS OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY PROFILE

The article is devoted to problems of preparation of the experts in a higher school. There are questions of purposeful pedagogical activity directed on formation of the competitive engineers in a field of sight. The theoretic-methodical bases of professional - pedagogical activity of the teachers of technical universities in conditions innovation of development of a society are discussed.

Key words: higher school, competitiveness of the engineer, magistrate, pedagogical technologies, professional - pedagogical activity, teacher of technical university, techniques of training, formation of the professional.

Стаття надійшла до редакційної колегії 28.03.2012